

La mesura de totes les coses

29/08/2013



ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

(F)

Fa uns 25 segles va viure el filòsof Protàgores, un sofista o el que és el mateix un amant de la saviesa. Protàgores no va passar a l'història amb la força d'Aristòtil o de Plató, entre altres raons perquè no va crear esquemes de pensament tan elaborats. Això no treu, però, que deixés per a la posteritat una de les frases més clares de la història del pensament o, segons com es miri, més enigmàtiques: l'home és la mesura de totes les coses. Pot semblar una obvietat, en principi, perquè, esclar, quina altra mesura pot haver-hi si no és la nostra? Però, si es prescindeix d'aquesta obvietat i s'enfoca la qüestió cap a la veritable naturalesa de la mesura humana tot es complica i molt! El que per uns és excessiu per altres pot ser insuficient. Una prioritat absoluta pot ser discutida i relativitzada en un tres i no res. Psicologia individual i col·lectiva, concepcions del món, modes, influències i el simple pas del temps hi tenen molt a dir en aquesta "mesura de totes les coses".

El pobre Protàgores ha sortit del calaix del *meu* oblit gràcies a la inauguració de l'AVE Madrid-Alacant de fa unes setmanes. La premsa informa que el cost d'aquest projecte ha estat de 1.800 milions d'euros per escurçar en 50 minuts el temps de viatge en tren entre les dues ciutats. En una línia similar es va destacar en el seu moment que el carril VAO de l'autopista C-58 que comunica Barcelona i el Vallès va costar 80 milions d'euros, un tram de poc més de 6 km que sembla que permet guanyar entre 5 i 10 minuts als automobilistes que l'agafen. És això fora de mida? O, per contra, és necessari? Sigui com sigui, aquesta situació és bastant freqüent arreu del món.

(F)

Als EUA els darrers anys s'han creat desenes de HOT lanes o carrils ràpids. La diferència amb els nostres VAO és que els carrils americans són de peatge i el preu s'actualitza a cada moment depenent de les condicions del trànsit. Si el servei que el HOT lane ofereix és òptim el preu serà més elevat i si no és tan bo baixarà. En principi tot sembla que ha d'anar bé, però no ha estat així. El sistema es va vendre a la ciutadania com un doble benefici: els conductors guanyarien temps i les empreses promotores diners, i tothom content. Però els ingressos reals estan molt lluny de les expectatives i en alguns casos les pèrdues són sagnants. Per exemple, la HOT lane que dona accés des de Virginia al sistema de rondes de la capital federal, Washington, ha perdut en poques setmanes 11,3 milions de dòlars.

Les dificultats dels carrils ràpids han estat objecte d'estudi per part de la Universitat de Washington i, de moment, s'han trobat alguns defectes en el disseny d'aquest sistema. Així s'ha descobert que l'automobilista té la percepció que cada dòlar més que gasta li estalvia cinc minuts de temps. És un guany més que discutible, sobretot tenint en compte que estem parlant de mobilitat obligada i per tant d'una despesa freqüent. S'ha publicat que els estalvis de temps més importants han estat de 12 minuts respecte a la circulació per carrils convencionals. Una altra qüestió que la Universitat ha posat en relleu és que, en el cas de Washington, els enginyers van partir d'un escenari de continu creixement del trànsit, quan en realitat el que s'ha viscut a l'àrea metropolitana de la capital federal és un *peak driving*, és a dir, que la circulació ha arribat a un límit màxim i allà s'ha quedat.

(F)

Com es pot veure, la dinàmica dels sistemes complexos -i els sistemes urbans ho són- atorga una centralitat total a la qüestió de la mesura. Cal entendre la mesura no només com el fet de mesurar per obtenir dades, sinó sobretot com l'acció més sofisticada de calibrar fins a quin punt gastar recursos monetaris i els que vénen al darrera (matèria i energia) ofereix un balanç positiu en el seu conjunt. Es tracta d'una anàlisi cost-benefici que ha de transcendir elements purament quantitatius i aquí ve la part més difícil. Els 50 minuts menys per anar a Alacant valen el que han costat? I els 5 ó 10 minuts dels VAO/HOT lanes? ¿La valoració del temps pròpia d'una societat accelerada justifica unes despeses elevadíssimes amb els impactes associats? No haurien rendit més aquestes inversions en el transport col·lectiu d'alta capacitat? Com deia Ramon Folch, el Brunelleschi de la nova economia no ha arribat, però sens dubte la revisió crítica de la relació entre valor i preu, i una redefinició del concepte valor que atengui a paràmetres més holístics, hauran de ser elements que algú haurà d'encaixar en el nou sistema.

(F)

L'esperança de vegades ve d'on menys s'espera. La tarda de la revetlla de Sant Joan veníem de comprar petards i ens vam topar amb un octogenari del barri, home senzill en tots els sentits del terme, que per fer conversa ens va preguntar: "Què, com es presenta la revetlla?". La meua resposta va ser un pèl automàtica ho reconec. "Home, amb la crisi hem comprat menys petards". I aleshores en una fracció de segon ens diu: Quina crisi? La d'ara o la d'abans? I aquí es va fer un silenci que es va resoldre amb un aclariment per la seva part: "L'autèntica crisi s'ha acabat, era la d'abans, la de la gent que comprava el que no necessitava i només podia pagar a crèdit i la de posar diners en coses que es donava per fet que eren necessàries; el que hi ha ara és la purga, o la cura, o com vostè vulgui dir-li". Bon diagnòstic: la crisi -la de veritat- com a falta de mesura en totes les coses. Situar-se mentalment en un escenari post-crisi és una bona manera d'encarar el futur.

Periodista **Etiquetes:** [Món](#) (/etiquetes/mon)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/la-mesura-de-totes-les-coses>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/la-mesura-de-totes-les-coses>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors](/newsletter/sostenible) (/newsletter/sostenible)



(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**<http://www.diba.cat>[Arxiu \(/arxiu\)](#)[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](#)[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](#)[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](#)[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)[Contacte \(/formulari/contacte\)](#)[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)[\(rss.xml\)](#)